

Elever, at det maa blive til Fornøjelse for dem selv og til Held og Glæde for den Egn i Vestjylland, hvor deres Elever ville blive benyttede som Lærere eller særlig som Lærerinder. Til at begynde med er det i alt Fald nærmest en Pigeskole, der er Tale om. Med disse Ord skal jeg anbefale at følge den højtærede Minister og Udvalget og haaber, at Skolen maa vedblive at arbejde paa en saadan Maade, at den fremdeles kan gøre Regning paa Statens Støtte og dette Tings Velvillie.

Dinesen: Til § 27 er der under Nr. 176 og 178 foreslaaet at yde et Laan til Børnehjemmet Himmelbjerggaarden og til Aktieselskabet Zoologisk Have paa henholdsvis 35,000 og 75,000 Kr. Af disse Forslag tager jeg Anledning til at gøre et Par Bemærkninger, som jeg gerne vilde henvende til den meget ærede Minister. Jeg kunde nemlig tænke mig, at der kunde blive Tale om at anvende større eller mindre Dele af disse Beløb til Bygningsforanstaltninger, og jeg vil da anbefale den meget ærede Minister, at han benytter sin Indflydelse til, at der bliver handlet saa sparsomt som vel muligt med disse Midler. Vi gøre desværre efterhaanden sørgelige Erfaringer med Hensyn til den Frihed, Styrerne af de saakaldte selvejende Institutioner tage sig med Hensyn til de Midler, vi her fra Rigsdagens og Regeringens Side betrod dem. Nu kunne disse Institutioner vel til en vis Grad betragtes som selvejende Institutioner, men jeg mener dog, at den meget ærede Minister har Ret til at gribe til og paase, at man ikke i for høj Grad ødsler med disse Midler. Det er vel muligt, at det mindre Beløb til Himmelbjerggaarden ikke væsentlig skal anvendes i den Retning. Dette turde derimod snarere være Tilfældet med det Beløb, der er stillet til Raadighed for Aktieselskabet Zoologisk Have. For saa vidt den Oplysning, der er tilgaaet mig, er rigtig, har det nævnte Aktieselskab i de senere Aar bygget et Abehus til et Beløb af 85,000 Kr. Jeg ved ikke, om de ærede Beboere af dette Hus ere tagne med paa Raad i saa Henseende eller have taget Beslutning om at opføre denne Bygning, men det ligger ikke fjernt at antage det. Der er bygget et Rovdyrhus, som har kostet 20,000 Kr. Trods det Navn, disse samtidige bære, synes det dog, som om man her ikke har behøvet at gaa fuldt saa stærkt paa Rov efter Statskassens Midler som ved den førstnævnte Bygning. Derimod er der opført en Restauration, som

foruden Inventar har kostet 130,000 Kr. Dette forekommer mig at være noget glubsk, og jeg kan derfor ikke andet end bede den meget ærede Minister om at have Indseende med, at man ikke gaar frem paa en lignende Maade i Fremtiden. Jeg skal, inden jeg slutter disse Bemærkninger, kun nævne et Sted, hvor jeg tror, der i Tide kunde have været ført Indseende med, at der ikke var handlet saa letsindigt med de til Raadighed staaende Midler, som det er sket. Jeg tænker her paa Abnormanstalterne.

Oscar Hansen: Det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds (H. Holm) har vistnok Ret i, at det er bedst at opsætte Diskussionen om de private Latinskolers Forhold til et senere Tidspunkt. Det ærede Medlem drog af den Kendsgerning, at 134 Mennesker havde bidraget hver med 500 Kr. til Oprettelsen af „Det danske Selskabs Skole“, den Slutning, at saa var der ikke nogen Nødvendighed for Skolens videre Støtte. Det ærede Medlem vil kunne forstaa, at man af denne Kendsgerning lige saa let kan drage den stik modsatte Slutning, nemlig at naar 134 Mennesker hver ofrer 500 Kr. paa en Sag, maa der jo dog være et vist Ønske hos dem om at faa denne Sag fremmet. Der maa være en vis Nødvendighed for at finde et Grundlag, som man mener ligger i denne Sag. Der maa altsaa i dette Tilfælde være en vis pædagogisk Trang til at faa gjort et nyt Forsøg, siden man ofrer et saa betydeligt Beløb som 67,000 Kr. dog er, naar de skaffes til Veje ad privat Vej. Det ærede Medlem antydede, at tidligere havde man holdt sig til to Ting, nemlig, at en Skole var gammel, og at den havde 200 Elever. Det er klart, at ingen af disse to Ting garanterer, at en Skole er værd til Understøttelse fra Statens Side. En Skoles pædagogiske Værdi beror hverken paa, at den er gammel, eller at den har 200 Elever. Det kan være Symptomer, ud fra hvilke man kan slutte sig til Skolens pædagogiske Værdi, men det garanterer ikke dens pædagogiske Værdi, og det kan være, at Værdien ogsaa kan angives ved andre Symptomer. Som et af saadanne andre Symptomer paa, at der maaske foreligger noget, hvoraf der kan udvikle sig et tilfredsstillende Resultat, vil jeg anbefale det ærede Medlem at tage den Kendsgerning, at 134 Mænd have ofret hver 500 Kr. af deres private Lomme. Ud fra denne Kendsgerning kunne vi i alt Fald ligesaa trygt yde det her omtalte Laan, som vi